

Jaarverslag 2022
Rekenkamercommissie
Gemert-Bakel - Laarbeek

1. Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag 2022 van de gezamenlijke rekenkamercommissie gemeente Laarbeek en de gemeente Gemert - Bakel. Met dit verslag voldoet de rekenkamercommissie aan de wettelijke verplichting om een jaarverslag op te stellen over activiteiten in 2022.

De rekenkamercommissie spreekt haar dank uit voor de ondersteuning ontvangen vanuit de griffie en de professionele medewerking van de ambtelijke organisatie van beide gemeenten.

Frits van Vugt
Voorzitter

18 februari 2023

1. Samenstelling van de Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie Gemert-Bakel – Laarbeek kende geheel 2022 de volgende samenstelling.

de heer F. van Vugt (voorzitter)

de heer J. Sanders (lid)

de heer R. Malag (lid)

De rekenkamercommissie werd in 2022 technisch en adviserend ondersteund door de heer R. van Heijnsbergen, griffier gemeente Laarbeek. De ontvangen ondersteuning en adviezen zijn van meerwaarde geweest voor de rekenkamercommissie. De rekenkamercommissie ervaart de samenwerking als constructief en positief.

In het vierde kwartaal heeft de heer Sanders te kennen gegeven afscheid te nemen van de rekenkamercommissie per 1 januari 2023. De selectie en wervingsprocedure zal in 2023 leiden tot de benoeming van de heer L. Elzinga als nieuw lid van de rekenkamercommissie. Hij zal benoemd en beëdigd worden in de gemeenteraadsvergadering in Gemert – Bakel van 2 maart 2023. In diezelfde vergadering zullen de heren Van Vugt en Malag opnieuw benoemd worden dit in het kader van de veranderde wetgeving waarbij de huidige rekenkamercommissie een rekenkamer wordt.

2. Werkwijze en bijeenkomsten

De rekenkamercommissie is een onafhankelijk orgaan waarvan de taken en bevoegdheden zijn beschreven in de Gemeentewet en de door de gemeenteraden vastgestelde Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie Gemert-Bakel en Laarbeek 2015 en Convenant gezamenlijke Rekenkamercommissie gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek. Daarnaast kent de rekenkamercommissie een reglement van orde en een onderzoeksprotocol.

De rekenkamercommissie voert onderzoek uit naar de effecten van het gemeentelijk beleid en naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid, van het gemeentelijk beheer en van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente wordt bekostigd.

Regiegroep vanuit de beide gemeenteraden

Er is een regiegroep voor de rekenkamercommissie. In 2022 zaten aanvankelijk in de regiegroep de heer J. Gruijters (voorzitter), mevrouw D. Methorst – van Kessel, de heer R. van den Berkmortel en de heer S. Janszen. De regiegroep werd ondersteund door de heer R. van Heijnsbergen. Als gevolg van de verkiezingen is de samenstelling van de regiegroep veranderd. De nieuwe

samenstelling is als volgt: De heer J. Gruijters (voorzitter) en de heer Van Sinten (beiden namens Laarbeek), en mevrouw F. Dekker en de heer W. van de Heuvel (namens Gemert-Bakel).

De regiegroep wordt betrokken bij de keuze van de nieuwe onderwerpen, dient als klankbord voor de rekenkamercommissie en vervult de rol tussen de gemeenteraden en de rekenkamercommissie.

Vergaderen in 2022.

Gedurende het verslagjaar 2022 was fysiek vergaderen weer mogelijk. Desondanks hebben veel contactmomenten telefonisch dan wel digitaal plaatsgevonden. De rekenkamercommissie heeft in het verslagjaar 19 contactmomenten gehad voor eigen vergaderingen en bijeenkomsten met derden in het kader van de uitvoering van de onderzoeken. Daarnaast zijn er nog individuele contactmomenten geweest tussen de leden onderling en van de voorzitter met, de griffiers, ambtenaren en derden.

3. Onderzoeken 2022

Vooraf

De rekenkamercommissie was voornemens om voor de gemeente Gemert – Bakel het onderwerp subsidieverlening te onderzoeken – parallel lopend aan

de herziening van het subsidiebeleid door de gemeente. De rekenkamercommissie heeft gaande het onderzoeksproces besloten het onderwerp naar een later tijdstip te verplaatsen. Dat had aanvankelijk te maken met het later opstarten na corona, maar nadien bleek dat de gemeente de herziening van het subsidiebeleid had opgeschort. Daardoor was het voortzetten van het onderzoek niet handig. Dit wil niet zeggen dat de rekenkamercommissie aan dit onderwerp niet gewerkt heeft. De uitkomsten van het (gepleegde) vooronderzoek kunnen meegenomen worden in het toekomstig onderzoek.

In 2022 heeft de rekenkamercommissie oriënterende gesprekken gevoerd met bureaus en instanties om een beeld te vormen hoe het onderzoek naar het voorzieningsniveau gestalte te geven. Hier kwam overigens nog geen geschikt onderzoeksbureau uit voort.

Gepresenteerde onderzoeken

Aan het begin van de nieuwe raadsperiode leek het de rekenkamercommissie een goed idee om beide raden haar bevindingen en adviezen mee te geven over één van de belangrijkste instrumenten die de raad ten dienste staat, namelijk de programmabegroting. Voor beide gemeenten hebben wij daarom onderzoek gedaan naar het SMART-gehalte van de drie w-vragen in de programmabegroting 2023. Omdat het onderzoek in korte tijd tot stand

gekomen is en wij het onderzoek wenste te presenteren alvorens de besluitvorming over de begroting plaatsvond, is (bij uitzondering) besloten de gebruikelijke hoor- en wederhoor achterwege te laten.

Het doel van het onderzoek was niet om te interfereren in het begrotingsproces, maar wel om een beeld te geven over de mate van concreetheid, coherentie en consequentie van de begroting 2023.

Centrale onderzoeksvraag:

Het onderzoek spitste zich toe op het programmatisch deel (de programma's van de begroting 2023), en meer specifiek naar de vraag in hoeverre de drie belangrijke w-vragen daarin zijn uitgewerkt:

- a. wat wil de gemeente bereiken?
- b. wat gaat ze daar voor doen?
- c. wat gaat dat kosten?

Het gaat dan om de beoordeling hoe SMART dit gedaan is.

Voor de rekenkamercommissie is dit een eerste stap om te kijken naar de planning & control cyclus in bredere zin en met name naar de P&C-documenten die de gemeenteraad gebruikt om kaders te stellen en controle uit te oefenen. De quick scan kan als start dienen voor een bredere analyse (en mogelijk: doorontwikkeling) van de P&C-documenten.

De rekenkamercommissie doet enkele aanbevelingen, die voortvloeien uit onze bevindingen en conclusies en is van mening dat een doorontwikkeling

van de programmabegroting 2023, als basis van de P&C-cyclus, van groot belang is. Hetgeen in goed samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie zou kunnen plaatsvinden. De rekenkamercommissie is bereid om voor beide gemeenten aan zo'n proces ondersteuning te verlenen.

De rekenkamercommissie is voornemens om voor beide gemeenten een vergelijkbare exercitie uit te voeren bij de programmaverantwoording over 2022 (jaarstukken 2022), en dat d.m.v. de methode Duisenberg te doen.

Gemeente Gemert - Bakel

Op basis van het onderzoek en daaruit getrokken conclusies, adviseert de rekenkamercommissie in haar rekenkamerbrief (d.d. 29 oktober 2022) de gemeenteraad om aan te dringen op een doorontwikkeling van de programmabegroting, als basis van de P&C-cyclus. Met speciale aandacht voor:

- ⇒ de indeling van de programma's van de beleidsbegroting;
- ⇒ (1e w-vraag:) het formuleren van concrete doelen die op maatschappelijke effecten zijn gericht, incl. SMART indicatoren en streefwaarden daarvoor;
- ⇒ (2e w-vraag:) het maken van duidelijke afspraken over hoe concreet de 'resultaten' (maatregelen/ output/ activiteiten) per programma worden geformuleerd, incl. mijlpalen/data om deze te bereiken;

- ⇒ (3e w-vraag:) het maken van duidelijke afspraken over welke kosten/baten men verwacht te zien en op welk niveau (kosten van: bijv. majeure projecten, nieuwe activiteiten, o.i.d.?) en op welk niveau geaggregeerde (meerjarige) financiële cijfers in de programma's worden opgenomen (bijv. op programma- of op BBV-taakveldniveau?);
- ⇒ de relatie tussen vigerende beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's met de programmabegroting.

Op 29 november heeft de rekenkamercommissie haar bevindingen, conclusie en aanbevelingen gepresenteerd in Gemert – Bakel in de commissie Financiën en Bestuur. De portefeuillehouder deed de toezegging om met de aanbevelingen aan de slag te gaan.

Wij zijn verheugd dat het rapport uitvoerig in de commissie besproken is en zijn benieuwd op welke wijze er een vervolg gegeven wordt aan de adviezen. De rekenkamercommissie is voornemens om met een vergelijkbare bril naar de Jaarstukken 2022 te kijken.

Gemeente Laarbeek

Op basis van het onderzoek en daaruit getrokken conclusies adviseert de rekenkamercommissie (in haar rekenkamerbrief van 6 november 2022) aan de

gemeenteraad om aan te dringen op een doorontwikkeling van de programmabegroting, als basis van de P&C-cyclus.

Daarbij zou speciale aandacht moeten zijn voor:

- ⇒ 1. (1e w-vraag:) het formuleren van concrete doelen die op maatschappelijke effecten zijn gericht, incl. SMART indicatoren en streefwaarden daarvoor;
- ⇒ 2. (2e w-vraag:) het maken van duidelijke afspraken over hoe concreet de 'resultaten' (maatregelen/ output/ activiteiten) per programma worden geformuleerd (incl. mijlpalen/data om deze te bereiken - al is dat momenteel goed gedaan);
- ⇒ 3. de relatie tussen vigerende beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's met de programmabegroting.

Op 8 december is het rapport in de auditcommissie van de gemeente Laarbeek besproken, twee leden van de rekenkamercommissie waren online aanwezig voor het beantwoorden van vragen en het geven van een toelichting.

Het onderwerp werd afgesloten met het voornemen om verder invulling te gaan geven aan het P&C proces. Als rekenkamercommissie zullen we hieraan bijdragen door het doen van opvolgende onderzoeken binnen de P&C cyclus. Natuurlijk zijn we benieuwd hoe het college en de ambtelijke organisatie hetgeen aan de orde gekomen is in de auditcommissie vertaald naar een verbeterde programmabegroting.

4. Komende onderzoeken

De rekenkamercommissie heeft zich in november georiënteerd op mogelijke onderwerpen voor nieuw onderzoek. Alvorens de rekenkamercommissie een definitief besluit over de onderwerpen 2023 neemt, zal de regiegroep geraadpleegd worden. De rekenkamercommissie hoopt in april 2023 de keuze bepaald te hebben. Voor de gemeente Gemert – Bakel staat het onderwerp subsidieverlening weer op de agenda als door het college de herziening van het nieuwe subsidiebeleid weer op de rol zet. Mogelijk wordt voor beide gemeenten onderzoek naar het voorzieningsniveau opgepakt.

5. Budget

De rekenkamercommissie voert haar werkzaamheden uit binnen het budget dat de raad daarvoor beschikbaar heeft gesteld. In het Convenant gezamenlijke Rekenkamercommissie gemeenten Gemert-Bakel en Laarbeek is afgesproken dat de deelnemende gemeenten jaarlijks een budget beschikbaar stellen van € 1,00 per inwoner. De uitvoeringskosten van de rekenkamercommissie komen ten laste van dit budget. De commissie beschikt over een ambtelijk secretaris en voert in eigen beheer of samen met ingehuurde externe deskundigen de onderzoeken uit.

Dit levert in het kort de volgende financiële verantwoording voor 2022 op.

Budget		Uitgaven	
Bijdrage Laarbeek	€ 23.299	Onderzoekskosten	
Bijdrage Gemert - Bakel	€ 31.045	Extern	€ -
Restant 2021	€ 27.000	Intern	€ 10.021
			€ 10.021
		Vergoedingen leden	€ 6.600
		Overige	€ 1.245
Totaal	€ 81.344		€ 17.866
Saldo 2022	€ 63.478	Naar 2023	€ 27.000

De leden van de rekenkamercommissie ontvangen een maandelijkse vergoeding voor beide rekenkamercommissies, inclusief onkostenvergoeding, van voor de voorzitter € 200,- en voor de leden € 175,-. Voor onderzoek in eigen beheer wordt het uurtarief van € 55,- per uur gehanteerd.

De overige kosten betreffen het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) en advertentiekosten voor de werving van een nieuw lid.

Van het saldo 2021 zal conform Artikel 12 lid 4 verordening (maximale overheveling = 50% van jaarbudget) wordt- een bedrag van € 27.000,- toegevoegd aan het budget van 2023.